

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)

การศึกษาและวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนทาง
นิตศาสตร์เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งยุติธรรมชุมชนเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และปรับปรุงการเรียนการ
สอนทางนิตศาสตร์ให้เอื้ออำนวยต่อการจัดตั้งยุติธรรมชุมชนเพื่อประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรม
และเพื่อสังคม เพื่อเป็นการลดปริมาณคดีสู่ศาล ปัญหาผู้กระทำความผิดล้นคุกได้ และทำให้ประชาชน
เข้าใจกระบวนการยุติธรรมมากขึ้นและสามารถปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือตามที่ระเบียบ
แบบแผนของกระบวนการยุติธรรมได้วางไว้

ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลจึงกำหนดระเบียบวิธีวิจัย เป็นการวิจัย
เชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประกอบด้วยการวิจัยเอกสาร โดยมีรายละเอียดของระเบียบ
วิธีวิจัยแต่ละวิธี ดังนี้

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) เป็นการวิจัยข้อมูลเชิงเอกสาร
คือ

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นเอกสารที่ยังไม่ได้วิเคราะห์ ได้แก่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560

ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กฎหมายต่างประเทศ

-ประเทศสหรัฐอเมริกา

ร่างพระราชบัญญัติยุติธรรมชุมชน พ.ศ....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นกลุ่มเอกสารที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว ได้แก่ ตำรา บทความ เอกสาร
ทางวิชาการอื่นที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมและแนวคิดที่เกี่ยวกับการ
จัดการเรียนสอน เช่น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

แนวคิดและทฤษฎีในการลงโทษ

ขั้นตอนการดำเนินกระบวนการพิจารณา และกระบวนการยุติธรรม

องค์กรและหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกตามหน้าที่หลัก (ยุติธรรมกระแสหลัก)

แนวคิดทฤษฎีกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

หลักการยุติธรรมชุมชน การให้ประชาชนสังคมมีส่วนร่วม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

2.การระดมความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่มเจาะจง (Focus Group)

การระดมความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่มเจาะจง (Focus Group) เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพวิธีการหนึ่ง ที่ให้กลุ่มประชากรเป้าหมายเป็นกลุ่มเจาะจงที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย (Stakeholders) กับประเด็นวิจัยมาอยู่ร่วมกันแล้วให้ประชากรกลุ่มเจาจงนั้นแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ต่อกันตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ การระดมความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่มเจาะจงนี้ มีลักษณะของการระดมความคิดเห็นซึ่งมีเป้าหมาย คือ เพื่อระดมความคิดเห็น หรือ ระดมสมองของประชาชนตัวอย่างในงานวิจัย โดยผู้ดำเนินการหรือพิธีกร คือ ตัวผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและพิธีกรร่วม คือ บุคลากรทางกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คือ นายปฐิต วรานุตระกูล อัยการประจำสำนักงานอัยการจังหวัดระยอง เพื่อดำเนินการกำหนดประเด็นการสนทนา และให้ผู้ร่วมสนทนาได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

ประชากรกลุ่มสนทนา

ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของประชากรกลุ่มสนทนาออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คนดังนี้

-ทนายความ

-ผู้นำชุมชน

-ประชากรในชุมชนหลากหลายอาชีพ

เหตุเพราะ บุคคลเหล่านี้เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องโดยตรงในกระบวนการยุติธรรมและสามารถติดต่อได้ง่ายกว่าเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรมอื่น เช่น พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ รวมทั้งศาลยุติธรรมที่ถือเป็นปลายน้ำของกระบวนการยุติธรรมที่ประชาชนไม่อยากจะเสียด้วยซ้ำ ดังนั้น ผู้นำชุมชน ไม่ว่าจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ จึงเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับคนในชุมชน รวมทั้งทนายความที่เป็นคนในพื้นที่ ชุมชนนั้น ๆ หรือเครือญาติกับคนในชุมชน ย่อมมีความใกล้ชิดกว่าเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรมอื่น ๆ

ประเด็นการสนทนา

สำหรับการระดมความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่มเจาะจง (Focus Group) นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการสนทนาออกเป็น

- 1.การรับรู้ข้อมูล/ความรู้พื้นฐานทางกระบวนการยุติธรรม
- 2.ปัญหากระบวนการยุติธรรมในชุมชนเขาคิชฌกูฏ/กรณีพิพาทในชุมชน
- 3.ผลกระทบในการจัดตั้งยุติธรรมชุมชน
- 4.ความคิดเห็นในการจัดตั้งยุติธรรมชุมชน
- 5.สรุป

เมื่อสรุปผลตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้แล้ว ผู้ร่วมสนทนาได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบตามประเด็นที่ได้ตั้งไว้และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์รวมทั้งสรุปและข้อเสนอแนะ

3.การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมจากการวิจัยเชิงเอกสารแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบถึงความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนทางนิติศาสตร์เพื่อนำข้อมูลไปสนับสนุนการจัดตั้งยุติธรรมชุมชนต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี